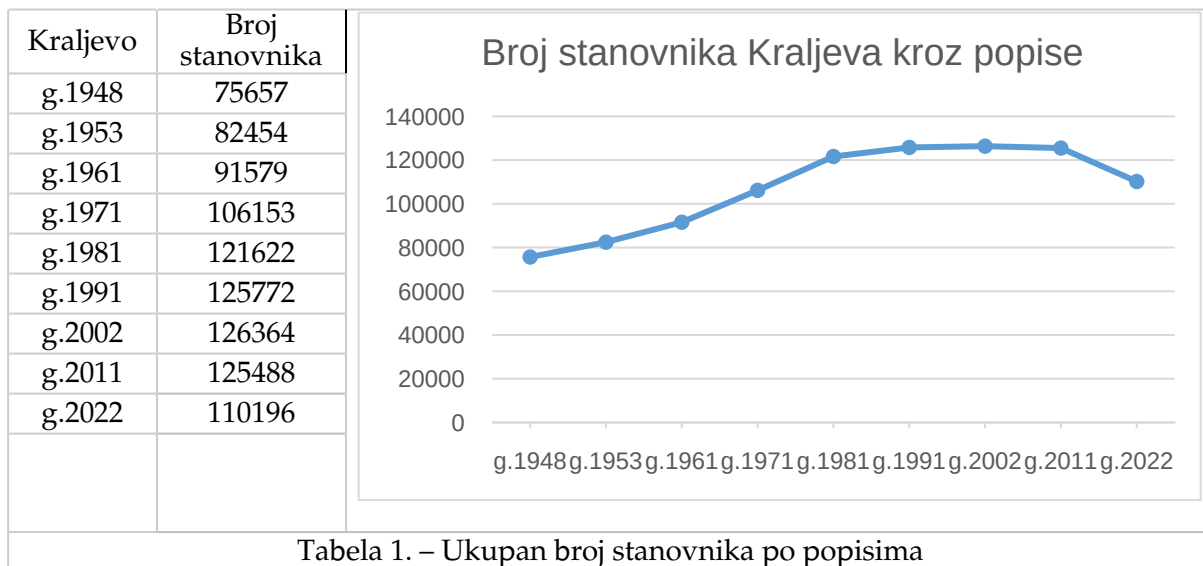

Demografski trendovi i struktura stanovništva Kraljeva kroz različite popisne godine

Originalni podaci:

Komentar demografskih trendova i strukture stanovništva se bazira na originalnim podacima preuzetim iz baze Republičkog zavoda za statistiku. Podaci se odnose na ukupan broj stanovnika i na starosnu strukturu stanovnika zabeleženu u popisima za koje su podaci dostupni:

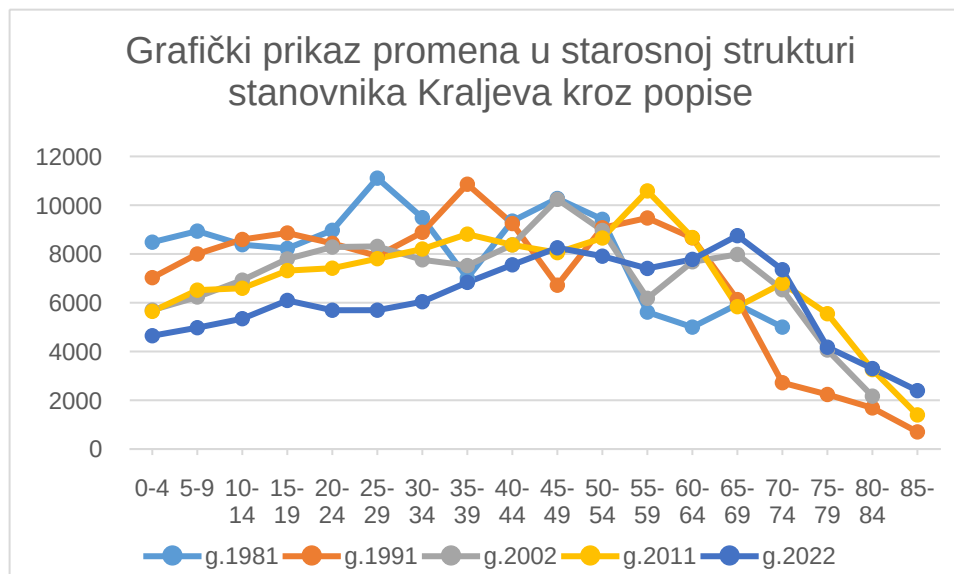

Drugi set podataka koji se koristi su podaci o starosnoj strukturi stanovnika po popisima:

Kraljevo	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-	ukupno
g.1948																			75657
g.1953																			82454
g.1961																			91579
g.1971																			106153
g.1981	8483	8937	8379	8227	8970	11109	9487	7011	9348	10274	9420	5616	5000	5930	5000				121622
g.1991	7028	7999	8594	8859	8434	7918	8889	10860	9246	6719	9073	9475	8660	6129	2719	2237	1686	702	125772
g.2002	5697	6235	6926	7796	8283	8310	7760	7523	8374	10240	8964	6180	7679	7980	6534	4061	2169		126364
g.2011	5646	6516	6594	7317	7416	7806	8202	8813	8371	8054	8654	10585	8673	5837	6797	5549	3259	1399	125488
g.2022	4646	4976	5345	6094	5692	5694	6041	6835	7554	8253	7909	7406	7778	8750	7353	4176	3300	2394	110196

Tabela 2. – Starosna struktura stanovnika zabeležena u popisima

Na osnovu ove tabele može se kreirati grafik koji pokazuje kretanje pojedinih starosnih grupa kroz popise za koje postoje javno dostupni podaci:

Podaci za opštinu Kraljevo pokazuju interesantne demografske obrasce, uključujući stabilan rast broja stanovnika do 1990-ih, nakon čega dolazi do stagnacije i postepenog pada u poslednjim decenijama. Promene u starosnoj strukturi odražavaju šire demografske trendove u Srbiji, poput smanjenja nataliteta, migracija i starenja populacije.

1. Ukupan broj stanovnika kroz vreme:

- **Rast do 1991. godine:**
- Broj stanovnika raste sa 75.657 (1948) na 125.772 (1991). Ovo je rezultat visokog nataliteta i ekonomskog razvoja u tom periodu, kada je Kraljevo bilo značajan industrijski centar.
- **Stagnacija i pad od 1991. godine:**
- Nakon 1991. godine broj stanovnika stagnira na oko 125.000, ali popis iz 2022. pokazuje značajan pad na **110.196 stanovnika**. Ovo je pad od **12,3%** u poslednjih 30 godina.

2. Starosna struktura:

a) Deca i mladi (0–19 godina):

- **Pad u svim mlađim grupama:**
- Broj dece i mladih konstantno opada. Na primer:
- Grupa 0–4 godine: 8.483 (1981) → 4.646 (2022).
- Ukupan broj stanovnika mlađih od 20 godina:
- 1981: oko 34.026 (28% populacije).
- 2022: oko 21.061 (19% populacije).
- Ovo ukazuje na smanjenje nataliteta i sve manji prirodni priraštaj.

b) Radno sposobno stanovništvo (20–59 godina):

- **Relativna stabilnost, ali uz pomeranje starosne strukture:**
- Broj radno sposobnih stanovnika ostaje stabilan, ali starosna struktura unutar ove grupe se pomera prema starijim generacijama.
- Grupa 25–49 godina (mlađi radno sposobni) opada, dok raste udeo starijih radno sposobnih (50–59 godina).

c) Starije stanovništvo (60+ godina):

- **Značajan rast:**
- Udeo starijih od 60 godina beleži kontinuiran rast:
- 1981: oko 16.546 (13,6% populacije).
- 2022: oko 28.230 (25,6% populacije).
- Ovo ukazuje na proces starenja populacije.

3. Ključni demografski trendovi:

a) Smanjenje nataliteta:

- Broj dece u grupama 0–4 i 5–9 godina beleži stalan pad. Ovo je odraz niskog nataliteta, promena u načinu života i ekonomskih prilika.
- Grupa 0–4 godina: 8.483 (1981) → 4.646 (2022).

b) Migracije:

- Kraljevo beleži odliv mladih i radno sposobnih ka većim urbanim centrima i inostranstvu. Ovo doprinosi smanjenju broja stanovnika i opadanju prirodnog priraštaja.

c) Starenje populacije:

- Rastući udeo starijih od 60 godina ukazuje na starenje stanovništva, što će imati značajne implikacije na zdravstveni i penzioni sistem.

4. Predikcije za 2031. i 2041. godinu:

Ako se trenutni trendovi nastave, može se očekivati dalje smanjenje broja stanovnika i povećanje udela starijih osoba:

a) Ukupan broj stanovnika:

- **2031. godina:**
- Broj stanovnika mogao bi pasti na **oko 102.000–105.000.**
- **2041. godina:**
- Dalji pad na **oko 95.000–98.000.**

b) Starosna struktura:

- **Deca i mladi (0–19 godina):**
- Njihov udeo će nastaviti da opada, dostižući oko 15–17% ukupne populacije.
- **Starije stanovništvo (60+ godina):**
- Njihov udeo će premašiti 30% ukupne populacije.

5. Zaključak:

Demografski izazovi:

- Smanjenje nataliteta, migracije i starenje populacije predstavljaju ključne probleme za opštinu Kraljevo.

Preporuke za stabilizaciju populacije:

- **Podrška porodicama:** Uvođenje subvencija za mlade porodice i beneficija za roditelje.
- **Kreiranje radnih mesta:** Fokusirati se na privlačenje investicija i razvoj lokalne privrede kako bi se smanjio odlazak mladih.
- **Prilagođavanje infrastrukture:** Razviti infrastrukturu za stariju populaciju, posebno u oblasti zdravstva i socijalne zaštite.